

Zgodnja DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi polji, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četert leta 1 gld. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za četert leta 1 gl; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXX.

V Ljubljani 16. sušca 1877.

List 11.

Pirhi za veliko noč.

(Dalje.)

Veliki teden sploh.

Zakaj se pred Veliko nočjo imenuje veliki teden?

Zato, ker se obhajajo velike skrivnosti Jezusovega terpljenja in smerti in poslednjič vstajenja Gospodovega. Zavolj tega se je skoz veliko stoletij ta teden praznično posvečeval.

Kteri dnevi v tem tednu so naj imenitniši?

Sreda, ko se začne v cerkvi slovesne duhovske molitve; veliki četrtek, ko je Jezus sv. Rešnje Telo postavil; veliki petek, ko je na križu umrl; velika sobota, ko je bil v grobu, in poslednjič velika nedelja, ko je častitljivo od smerti vstal.

S čim sv. Cerkev svoje žalovanje veliki teden posebno naznanuje?

Že Cvetno nedeljo, kar je bilo omenjeno, se prične branje Kristusovega terpljenja pri sv. maši.

V ponedeljek pa do četrtega je tako rekoč pripravljanje na terpljenje Jezusovo. Bere se v ponedeljek evangelij (Jan. 12), ko je bil Jezus z učenci v Betaniji pri večerji. Marija Magdalena mu je s predragim mazilom noge mazilila, laskarjot se je nad tem hudoval, Jezus pa je rekel: „Pustite jo, naj to prihrani (stori) za dan mojega pokopa. Sej uboge bote zmeraj imeli med seboj; mene pa ne bote zmeraj imeli.“

V torek je pri maši branje „pasijona“ po sv. evangelistu Marku.

V sredo pri maši „pasijon“ po sv. Luku, popoldne se pa prične žalostno petje psalmov, Jeremijeve žalostne pesmi, branja, molitve, kar se potem vse dni ponavlja.

V četrtek zvonovi utihnejo, sv. Rešnje Telo se iz tabernakeljnov uzame in v Božji grob zapre. Mašniki navadno več ne mašujejo. Oltarji se razdenejo.

Veliki petek je vse v črnem, naj veči dan žalosti celega leta. Verno ljudstvo v sveti tihoti božje grobe obiskuje, premišljuje Kristusovo terpljenje. Po marsikterih cerkvah se o večerih glasé premile pesmi itd.

Kaj naj verniki premišlujejo pri obiskovanji božjih grobov?

Premišluj to, česar te opominjajo skrivnosti teh dni. Dobro je v ta namen vediti, da cerkvene molitve, ki se opravljajo o večerih, veljajo že za naslednje jutro. Kakor je bilo že omenjeno, je do četrtega prav za prav za pripravljanje k Gospodovemu terpljenju; v četrtek ti bodi pred očmi: Jezus pri zadnji večerji, ter postavljenje naj svetejšega Zakramenta; — Jezus na Oljski gori, pred Anom, Kajfom; naslednja žalostna noč na

Kajfovem dvorišu, zatajenje po Petru, zasramovanje, zapljuvanje, bitje za uho itd. V petek: Jezus pred velikim zborom, pred Pilatom, Herodom, bičan, zasramovan, s ternjem kronan, k smerti obsojen, na križevem potu (Via dolorosa), na Kalvariji, r — križu — dušo izdihnil. Zagrinjalo se samo od sebe preterga od verha do tal. Zemlja se trese, skalnati hrib Kalvarija se razpoči, grobi se odpirajo, mertvi vstajajo in se po Jeruzalemu prikazujejo. Judje, verniki in neverci kličejo: „Zarés, ta je bil Sin Božji!“ Kristus s križa snét in pokopan. Sabota: Kristus v grobu. — Tu je dosti dogodb za premišljevanje v velikem tednu.

Kaj pa pomenijo sveče, ki med duhovskimi molitvami vse dni popoldne goré na trivogeljniku in na altarji?

Rudeče sveče na trivoglatem svečniku pomenijo 12 aposteljnov in 3 Marije, ki so Jezusa spremljevale do Kalvarije; bela sveča na verhu pa je podoba Jezusa Kristusa. Ta se ne ugasne, temuč ob koncu hvalnic se pri altarji skrije, po molitvi pa se zopet prikaže in na svečnik dene. Takrat mora nehati ropot, kateri pomeni grozo o Jezusovi smerti. Zginjenje in zopetno prikazanje srednje sveče pomeni, da se je le zdelo kakor bi bilo življenje Gospodovo za vsalej ugasnilo, pa ni, ker tretji dan je častitljiv od smerti vstal. — Druge sveče se zaporedoma ugasujejo, to kaže, da so aposteljni zaporedoma svojega vjetega nebeškega Učenika zapušali. — Na altarji gori šestero sveč, ki se ugasujejo med petjem „Benediktus-a“; to hoče reči, da so judje preganjali tudi preroke in druge poslance Božje. — Ugašanje luči pa pomeni tudi žalost sv. Cerkve zarad Kristusovega terpljenja in smerti.

Zakaj se pa na konci psalmov ne poje „Gloria Patri...“ (Čast bodi Očetu.), kakor druge krati?

Zato, ker med tem ko terpi Sin Božji, je slava presv. Trojice nekako zagernjena.

(Dalje nasl.)

P. Karol Antonievič.

(Dalje.)

Velikonočni prazniki so minuli. P. Antonievič je moral v roke vzeti popotno palico, ako tudi je serčno želel še dalje ostati, vendar mu nikakor ni bilo pripuščeno se kaj muditi in svoje zveličavno delo nadaljevati. Toda serčnost ni poznala ovir, njegova delavnost se ni dala omejiti, ker njegova neumorna marljivost je premagala vse zapreke in odstranila vsa napotja. Za pero je prijel, kakor za meč prime mladi, ognjeviti junak,

da je svoje ljudstvo po spisih podučeval. Skoro je neverjetno, koliko je ta mož v dveh letih storil in spisal, mož, kterega je bolezen uklonila in ki nikjer ni imel stalnega domovanja. Okoli šestdeset raznih spisov, nekterih precejšnega obsega, je na svitlo prišlo, ki so se ljudstvu tako priljubili, da so postali zares ljudski spisi v naj lepšem pomenu. Ne moremo se načuditi železni pridnosti tega moža; ne moremo, da ne bi stermeli nad velikanskim vspehom njegove neprestane delavnosti.

Prec v začetku svojega pregnanstva je spisal za póljsko ljudstvo na deželi „življenje sv. Izidora“. Mična knjizica je bila tako priljubljena, da so si jo kmetje kar iz rok terkali. Za novo leto 1849 je podaril svojim rojakom „odkritoserčne vošila za kmečko ljudstvo“, v kterih kmetom, ki so se vendar enkrat suženjske robote znebili, prav toplo na serce polaga, naj dane jim svobode ne zlorabijo, ampak se je vredne skažejo pred Bogom in pred ljudmi. Da knjizica ni imela vžigalne moči samo za oni trenutek, kažejo mnogi natisi. Na svitlo je dal „življenje sv. Kunigunde“, „venec okoli kriza“ v 12 spevih, „v znožju križa“ je naslov premišljevanjem, „navod k molitvi pri obiskovanju sv. Rešnjega Telesa“, „poročilo o škapulirju britkega terpljenja“ in razpravo: „Katoliška spoved v priméri z antikato-liško filozofijo“. Ravno tedaj je spisal tudi „spomine na redovno življenje“ in „Marijin venec“ v petnajstih pesmih. „Prazniška berila za ljudstvo na deželi“ so pa naj lepše delo njegove pisateljske delavnosti. Z neustrašeno odkritostjo kaže na napake in pregreške svojih rojakov, kterih rane pa le odpira, da vanje vliwa celivnega zdravila. „Podobe iz kmečkega življenja“ se zovejo prelepe, dobrodejne in blaživne povesti, iz katerih se razvidi, da je v svojem poslovanju našel tudi pod kosmato halo kmetovo marsiktero velikodušno, blago in sveto serce.

K tem njegovim delom gre šteti razna in mnoga pisma — 180 — ktera je pisal v letih 1847—1849 in ktera so izdali njegovi znanci v treh izdajah: „Pisma iz reda“, „pisma v duhu Božjem prijateljem“, „duhovno sporočilo ljudem“. Če pomislimo, da je med tem časom ne malokrat besedo Božjo oznanoval in druge duhovske dolžnosti opravljal, moramo spoznati, da je več storil, kakor cloveške moči dopušajo. In ukljub vsej zmagoviti neumornosti še pravi: „Ne vém, od kod imam prepričanje, da Bog tirja od mene popolno darovanje za naše ljudstvo, tako da bi moral zanj živeti, delati in umreti“. Lahko mu odgovorimo, da se je za svoj narod vsega daroval — iz velike, prevelike ljubezni do bližnjega zavolj Boga. „Kako bi ne ljubil ljudi?“ „Ljubim jih prav iz serca, pa čutim vedno bolj, kakov je razloček med ljubeznijo, ki izvira iz prirojenosti in med tisto, ki od Boga pride in k Bogu gre.“ V juliju leta 1850 nastane v Krakovu strašen požar, ki je del mesta upepelil. Kakor zasiši P. Antonievič to nesrečno novice, precej hiti na mesto pogorišča, da tolaži, pomaga in k pokori opominja. Treba je bilo milodarov skupljati, da se cerkve, ki so zgorele, zidajo. Ko se po mestu raznese glas, da će slavnoznani misijonar v ta namen razne govore izeti, je številno ljudstvo v cerkev kar vrelo. Ti govori so bili tako temeljiti, primérni, prepričavni in naj terji se ca pretresajoči, da jih je bilo treba zapisati in obelodaniti, in sijajen vspeh teh govorov mu je dal pogum, da jih je tudi v postu nadaljeval celo v tih cerkvah. Ko se je on tako pripravljaj na setev zveličanskih nauk in vse tako obračal, da bi vsem koristil, pa policija tako oberne, da mu vse podere, kajti dojde mu kruti ukaz, da ne smé več pridigati pač pa krakovsko mesto zapustiti. To neopravičeno povelje ga je tako hudo zadelo, da so mu uši britke solze rosile. Serce mu je pokalo, toda ubogal je brez mermranja. Kaj je bil povod temu ukazu, se ni zvédeio; prej ko ne černa zavist, ki

ni mirovala mu nasprotovati, in sicer zato ne, ker je vžival toliko čast in spoštovanje, da so nekteri „viši krogi“ dostojne podverženosti pogrešati mislili. Niso mu mogli pozabiti leta 1846, vedoči, da takrat je bil P. Antonievič, ubogi misijonar, glava in naj imenitnejši oseba v deželi, kteremu se je ljudstvo, bi rekel, na besedo pokorilo. „Duhoven tedaj, ki je ubogim pogorelcem sam kruba prosit hodil, ki jim je dajal svojim ustom pritergan grizlje, obleko s sebe, ki se je skazal povsodi angelja miru in tolažbe“, ta mož se je moral neutegoma od ondot pobrati, ker se je menilo, da bi bil lahko državi nevaren!

(Dalje nasl.)

Zakaj judje in zanikarni katoličani duhovne čertijo, preganjajo, tako gerdo obrekujejo?

Visokost katoliškega duhovna je imenitna, od Boga mu podeljena; toraj je duhoven gnjusoba neutolažljivemu poglavarju teme in njegovim priveržencem, tarča je, v ktero neprenehoma in s peklenko jezo vsi priverženci satanovi, vsi sovražniki vere mečejo svoje strupene päice. Katoliško duhovništvo ima nalogo: delo Zveličarjevo, t. j. razdiranje satanovih del na zemlji nadaljevati: v tem oziru je duhoven naj nevarniši naprotnik peklu, njegovim zaveržencem in priveržencem. Veste, da je ósa togotna, kako se ti jih cel trop v obraz zažene, ako se njih gnezda dotakneš! Kako je volk togoten, ako sežeš po njegovih mladih, kako popade in razterga tudi jagoje, kadar ga dobi. To je Zveličar naznanil že po svojih aposteljnih katoliškemu duhovstvu, rekoč: „Lejte, kakor jagojeta vas pošljem med volkove. Varujte pa se ljudi, ker izročevali vas bodo sodnijam, in po svojih shodnicah vas bičali. Gonili vas bodo tudi pred vladarje in kralje zavoljo mene...; sovražili vas bodo vsi zavoljo mojega imena. Če so pa Gospoda imenovali belcebuba, koliko bolj bodo vas, domače njegove. (Mat. 10.)

To preganjanje, to čertenje duhovnov je tedaj dedšina od njih mojstra in Gospoda, ktero so z božjim poslanjem od Njega sprejeli. Drugač je pri nekatoliških duhovnih, pri pastorjih, pri rabinih, ki niso prejeli ne božjega poslanstva, ne božje visokosti, in tedaj tudi peklu niso toliko na poti, kakor so katoliški duhovni kot poslanci Božji, kot zastopniki in podpore kraljestva Božjega, in kot razdiravci kraljestva satanovega.

Ako katoličani sami svoje duhovne obrekujejo, ali molčijo, ko so obrekovani, izvira to od tod, ker toliko katoličanov razun kerstnega imena malo družega katoliškega na sebi ima, mnogi pa čisto nič ne. Koliko njih nima pravega zapopadka o milosti, sreči, visokosti katoličanstva, težkem odgovoru, ne o potrebi duhovstva, in toraj mnogi ne vedó, kaj delajo. Nekaj pa so hudobije, v kterih živi toliko katoličanov, vir in vzrok divjega obnašanja proti duhovnom, kterih kot živih oznanovavcev Božjih svarjenj, šib in kazen za njih grehe ne morejo terpeti; v svoji slepoti namreč menijo, da bodo s tem opravičeni, in da njihove hudobije postanejo čednosti, ako zaničujejo nje, ki jim — kakor Janez Herodu — kličejo: „Ni ti pripušeno!“

Liberalci pravijo, da imajo obilno vzrokov s katoliškim duhovstvom nezadovoljni biti, češ, da se tolikrat o njih kaj spotisiljivega sliši, bere itd., kar je zoper pravnost. Kdo pa raznaša take reči, ki so naj večkrat obrekovanja in nesramne laži? Ali ne ravno vi, liberalci? In kaj je njih „npravnost“? Svet za svojo stran imenuje onega ze npravnega, ki volov in kónj ne ne krade in

nikogar s kolom ne ubije, ali ki očitno in goropadno zoper 6. zapoved ne dela. Sicer svet k večjemu reče: ta ali uni rad živi, nima s tujim blagom tanke vesti, rad čenčá itd., — v drugem je pa možatega značaja, če tudi je goljuf, slepar, oderúb, v vsih nesnagah zapopaden, brezbožen itd. To pa ni pravost! Zares moraličen je, kdor vsih 10 zapoved Božjih zvesto in natanko spoľnuje in se zoper nobeno hudo ne pregreši. Da se duhovni, bolj kakor vsak drugi stan, vse zapovedi spoľnovati prizadevajo, in jih tudi spoľnujejo, kolikor je to po človeški slabosti moč, nad tem noben pameten in pravičen ne dvomi; in ravno v prelomljenjavi 6. zapovedi svet med 100 duhovni njih 20 osumniči; toda svet sodi večidel na videz, brez dokazov.

Nekdo, sovražnik, framasonsk suženj, ali pa nepremišljen človek, raznese sum, in na to govorico planejo z jeziki nad dotičnega duhovna, dasiravno morda v resničnem zatajevanji samega sebe živi, ter natolcujejo ne le njega, temuč potem vsa duhovšino. „Glejte, vpijejo, taki so duhovni, naj jim potem še kdo kaj verjame!“

Ako se državni vradnik v denarai zvestobi, ali kakor si bodi kaj pregreši, tedaj liberalni časniki ali celo nič, ali le z rahlimi besedami njegovo krivdo omenijo; vendar pa zavolj pregreškov posameznih oseb ne dolže in ne natolcujejo celega stanú, ali vseh vradnikov, da bi rekli: „Glejte, vsi vradniki so nezvesti“; in prav storé, da zato drugih ne natolcujejo, ker to bi bil greh zoper ljubezen do bližnjega, zavolj pregreška enega, dveh ali treh med stoterimi obsoditi enakega zločinstva drugih 99 poštenih. Nekatere poglavitne zločinstva in pregrehe svojih tovaršev pa brezverci večkrat celo zagovarjajo, n. pr. judovske „kraharije“, „švindlerje“ itd. Tudi ostudno nečistovanje imajo samo za neko človeško slabost, kadar so sami v take gnjusobe potopljeni.

Ali mar tudi z duhovšino tako sočutno in rahlo ravnaajo? Ravno nasprotno. Skerbno stikajo po časnikih enake baže, in ako kje staknejo kako sumljivo govorico, strastno hlastnejo po nji, in jo kot „factum“, kot resnično dogodbo razprodajajo, in zraven tega še vselej iz mušice konja naredé. Pa oni ne razberkajo takih izmišljenih ali nekoliko resničnih govoric le po domačih in bližnjih škofijah in kronovinah, temuč v tej stvari so bistrovidni, dasiravno v drugih zadevah berlavi, večkrat celo slepi. Kakor orel z daljne visočine sebi priljubljeno jéd zagleda in hitro nanje plane, — enako tudi človeški liberalni krokarji sebi ljubo sladčico, — pregreške duhovnov — zagledajo, naglo po njih hlastnejo ter jih med seboj razdelé, to je: po svojih umezanih časnikih razvlečejo. Taki plén naj zavohajo na Nemškem, Češkem, Poljskem, ali tudi na Laškem, Francoskem, celo čez morje v Ameriki: zadostuje jim to, da je govorica o duhovnih, z veseljem jo obesijo v stolp, začno plat zvoná biti, in vse to obračajo na domačo duhovšino. Njihova zagrizenost do tega stanú sega še dalje: kar slišijo ali berejo o napakah duhovnikov družih vér, to dostikrat priobčijo priprostim katoliškim bralcem, ki večkrat nimajo poduka o verstvu družih dežel, brez natančne opazke: da je one napake učinil protestanski pastor, razkolniški verski svečenik, temuč zločinstvo preobširno popisovaje pravijo samo: to je storil duhoven, župnik, da bi potem vsak čitatelj le katoliškega duhovna sumičil zločinstva!

Sv. katoliška Cerkev šteje med svojimi duhovni žalibog tudi nekatere nezveste sinove, ki so se storili krive marsikterih pregreškov, potem pa iz enakega vzroka kakor Luter Martin, ali pa iz družih nagibov prestopili k protestantom ali pa k tako imenovanim staro katoličanom, kateri so pa le „novi krivoverci“. Dokler so bili oni nesrečneži še katoliški duhovni, so liberalci vedno gromeli nad njihovim pohujšljivim obnašanjem; odkar

so pa prestopili pod njihov prapor, jih nič več ne napadajo, dasiravno so zato odpadli, da nenravnosti še prederznejše počenjajo; — še le hvalijo jih zaradi tega. Ta nedoslednost sovražnikov očitno kaže, da s černejem duhovnov ne nameravajo toliko na posamezne osebe, kolikor na duhovski stan, in da ni njih namen: poboljšati jih ali pohujšanje odpraviti, temuč s tem hočejo duhovstvo ob veljavo pripraviti, in sploh ne le duhovstva, ampak katoličanstvo zatreti. Iz tega je vsakemu očitno nepošteno počenjanje teh laži-liberalcev.

(Dalje sledi.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. (Zastran 50letnice papeževe: Kdo pojde v Rim? Vošilo sv. Očetu. „Glasi katoliške družbe.“) Odbor katoliške družbe je 12. t. m. imel prav znamenit shod s tehtnimi posveti in obravnavami. Omenili so prečast. gosp. predsednik prošt dr. A. Jarc, kako se po vsih krajih že pripravljajo na preimenošno škofovsko 50letnico Pija IX. Kaj posebnega je bila že l. 1869 petdesetletnica mašniška Pija IX, ki smo jo obhajali s toliko slovesnostjo in s tako serčnim veseljem; kaj še le zdaj, ko bo preteklo 50 lét, odkar so Pij IX škof postali! Unkrat se je katoliška družba prav častno vdeležila te slovesnosti, med drugim z velikansko adresó, na kateri je bila podpisana tako rekoč vsa dežela; tudi zdaj se toliko bolj spodobi, da naša družba kaj stori. Ne vé sicer gosp. predsednik, kaj se bo od viši cerkvene oblasti v tem oziru odmenilo in sterilo, vendar je dobro, da se nekoliko že zdaj posvetvamo.

Gosp. kanonik P. Urh je na to povedal, da je v tem oziru govoril z milostnim knezom škofom, ki bodo najberže tudi sami šli v Rim o tisti priliki, in rekli so mu viši pastir, da bodo določili in naznanili, kaj naj se za to slovesnost stori po duhovnijah vse škofije: katoliška družba pa naj napravi za omenjeno priliko, kakor misli, da bi bilo slovesnosti primérno in pripravno. — Na to prav drago pojasnilo je nastala obravnava med številnimi priuajočimi odborniki in sklenilo se je to-le:

1. Razglasi naj se, da bi blagovolil katoliški družbi naši naznaniti, kdor koli se je odmenil na peževo 50letnico, to je za 3. rožnika (jun.) 1877, v Rim popotvati. Tako se bo ložej delalo v veči edinosti, in na več strani bo to prav služilo. — 2. Družba želi izročiti sv. Očetu „vošilo“, nekak „album“. To vošilo naj bi obsegalo a) na čelu kratko čestitanje ali vošenje za 50letnico, in b) podpise vsih, kateri koli v deželi želé srečo vošiti za to lepo priliko. Da bo pa ta „album“ bolj ličen, bo družba sama dala vravnati pole za podpise in jih bode poslala vsim dekanijam ter duhovnijam, da se vsak vérník lahko vdeleži tega prelepega vošila. Zakaj gotovo je, da vsak vérník bode vesel, ako se more pridružiti med vošilce; ker pa se ne more vsak podati v Rim, ima tukaj naj lepši priložnost, da gre za njegovo ime pred sv. Očeta in se bo v Vatikanu kakor drag spominek vedno ohranilo. To bo res kaj velikanskega in častitljivega, ko bo vsa dežela poslala vošilo preslavnemu Piju IX. To pa je toliko ložej, ker to ni nikakoršna politična ali posvetna zadeva, ampak tiče le osebné občutke in ljubezen katoličanov do Kristusovega namestnika. — 3. Zastran družbine cerkvene slovesnosti čaka odbor, da vidi, kaj bode odločilo vis. čast. knezoškolištvo.

Že v poprešnji seji je bil odbor sklenil: 1. da bo véliki ali obletni shod katoliška družba letos napravila 22. malega travna (aprila); 2. da začne zopet za svoje ude na svetlo dajati knjižice pod imenom: „Glasi ka-

toliške družbe za Kranjsko“. V poslednjem oziru smemo veselo poročiti, da prvi snopič se že stavi in upa se, da za Veliko noč ga bodo družniki že v rokah imeli. Osnova za te „Glase“ pa je kaj mična in podučljiva, ter imamo terdno nado, da to početje bo vse družnike močno veselilo. Tvarina v vsakem zvezku bo imela po kacic 5–8 raznih glavnih napisov, n. pr.: Vvodni članek, Aleluja, ali: Spisek Slovincem za velikonočni čas; Mične in podučne (raznotere) dogodbe itd.; Smešne in zasoljene; Družbine zadeve; Kaj se je zgodilo posebnega po svetu od novega leta? itd.

Po vsem tem se je nadjati, da družba bo čedalje več deželi koristila in se tudi sama zmeraj bolj povzdignila, poživila, razširila.

V Rudniku pod Ljubljano se je obhajala 11. t. m. vesela slovesnost, blagoslovljenje novih prav lično izdelanih orgelj z osmerimi spremeni. Blagoslovili so jih preč. gosp. korar in dekan Ant. Urbas in veleč. gosp. dr. J. Sterbenc so povzdignili slovesnost z ginljivo in primérno pridigo. Orglje je izdelal znani mojster Nace Zupan iz Kroke s svojima pridnima sinovama v splošno zadovoljnost faranov. Orglje imajo pa tudi zares močen, čist in prijeten glas ter delajo čast mojstru, ki jih je izdelal, česar se vsak lahko prepriča, ako jih hoče priti pogledat in poslušat. Imenovani mojster se smé toraj po pravici vsakemu priporočati, ki enacega dela potrebuje, tem bolj, ker on dela tudi po zmérni in nizki ceni.

Iz Prage, 6. sušca. — Pismo iz Kitajskega, še ne popolnoma natisnjeno, obrodilo že je znaten sad. Neka blaga duša, spoznavši potrebe tega kitajskega misijona, podarila je znameniti znesek 5 gold. in 5 krajc. ter ž njim učinila lepi začetek k še kakemu nadaljnjemu milodarnemu donesku. Ta milodar razveselil me je tolikanj bolj, ker došel mi je kar nenadoma. S 5 goldinarji verla devica Si-kia-tsen, katero bralci že poznajo, morebiti kupi kakih pet zaverženih in najdenih otročičev kitajskih. Pisal bom patru Pam-u, dragemu mi prijatelju in sobratu v Kristuanu, da naj eno kupljeno deklico kersti na ime: Katarina Sienska, blagi dobrotnici v spomin in zahvalo, in enega dečka pa na ime: Matevž. Nadjam se, da pride še marsikteri krajcar v ta namen iz mile naše Slovenije, in prosim ob enem prečastitega monsignora, vrednika „Zg. Danice“, te milodare nabirati, ako jih je volja, in jih pri priložnosti po poštni nakaznici mi poslati v Prago, da se potem denar, in kar se bo nakupilo potrebnih reči za ondotni misijon, pošlje skoz Marseill do Nepomu-dam-a na Kitajsko. Bog poverni sto-krat!

P. Fr. Sajovic, S. J.

Spomini na Oglej.

Potopisne čertice.

(Spisal Janez Bilc.)

Ko sem prebral nedavno „Slovenca“, „Zadnje dni v Ogleju“, se mi je želja vnela, obiskati to slavno mesto; slavno v oziru na posvetno, pa tudi cerkveno njegovo zgodovino. Nisem se takrat nadjal, da se mi bo ta želja tako berno spolnila, da mi bo skoraj dano stati na tléh posvečenih s kervjó toliko junakov, ki so življenje dali za Kristusovo vero.

Sklenil sem potovati, da si v toplicah Teržiških (Monfalcone) okrepim zdravje, ob enem pa tudi romati v Oglej. In iz tega mojega malega potovanja naj ti podam, čast. bravec, nekoliko čertic, potnih spominov, ker ne mislim ti na tanko in obširno Ogleja popisovati; nočem ti pisati njegove slavne in tužne zgodovine. Pre-

malo časa sem se tamkej mudil; zatorej bodi s „spomini“, s „čerticami“ zadovoljen.

4. julija letošnjega leta sem se usedel s prijateljem na Bistriško-Ternovskem kolodvoru na železničen voz. Bil je jasen vroč poleten dan. Peljal naji je hlapón memo Postenj. Prijazno cerkev sv. Antona Padovanskega venča sadno drevje. Škoda, da duhovska hiša stoji že dolgo prazna, Postenjci še vedno zdihujejo po duhovnem pastirju. Pustivši Postenje za sabo, zagledamo že Prem, veliko, na verhu hriba stoječo vas. Stari, že na pol razpadeni grad kneza Porcia stoji na enem, velika farna cerkev na drugem verhu hriba, v sredi je Premska vas. Koliko truda je pač stalo prešnjega blagega župnika M. F., da je na stermem hribu, pri ubožnih faranih Večnemu tako krasen tempelj postavil! Premska fara slovi po Notranjskem zarad sadjereje. Posebno lepe češplje pečejo Premci v rodovitnih letih. Zavoljo obilnega drevja je vsa okolica lepa in prijazna. Grič za gričem, ovenčan z drevjem se ti prikazuje in zopet skriva.

Ko hlapon iz treh predorov pripiba, smo že blizo Nadanjega sela na Pivskih tléh. Svet postaja kamnit, bolj pust, goré so gole, posute z belim kamenjem, hladna burja brije: znamenja, da smo na Krasu. Do pár minut vozovi postojijo in s prijateljem stopiva iz voza, ker namenjena sva bila v št.-Petru prenočiti. Prijetni so bili pogovori z znanci dolgo v večer, preden smo se podali počivat.

Zarano nas spravi na noge jutranji zor, da nismo zamudili železnega konja. Opravim prijazne jutranjice naše in se sprehajam o krasnem jutru pred gostišem; kar se mi približa v plašču zavit ptuj gospod in hitro stopi pred mene. Koliko smeha je bilo, ko odkrije obraz, ter mi roko podá. Spoznal sem v njem dragega prijatelja gosp. Kl., kterege že dve leti nisem več vidil. Prijatli sladijo življenje. Zvedel je, da v št.-Petru prenočujem, toraj je z Dolenjskega, kjer pri blagem Marijnem svetišču pastiruje, tje prišel. Premnogo sva si imela povedati, zeló naji je oba nevolja lomila, da je hlapón tako berzo prižvižgal, ga ni bila volja počakati in je mene ugrabil predragemu pobratimu svojemu.

Šlo je urno po terdih Kraških tokavah proti tergovskemu Terstu. Očesom prijetno se kaže Vremška dolina, ki se ob levi strani železnice globoko razprostira med hribi. Prostorna, Devici Mariji posvečena cerkev z zvonikoma stoji blizo dereče vode „Reke“. O tej vodi bom pozneje rekel kako besedo. Skozi več grozomračnih predorov prederčimo memo postaj: Ležeče, Divača, Sežana, Prosek do Nabrežine, — in oberne nas železnica v velikem ovinku proti Terstu. Zale vasi Občina, Prosek, Kontovel in druge teržaške okolice nas od daleč pozdravljajo, sinje morje se kakor velikansko zerkalo razprostira pred tabo. Nabrežinska železnica se cepi v dve progí, ena derží v Terst, druga proti Gorici. Presedli smo se na Goriški vlak. Omenim naj tukaj, kako častno znana je Nabrežina po lepem sivem kamnu, ki se tukaj lomi in se sploh „nabrežinski marmor“ imenuje.

Ne daleč od tukaj proti Terstu, tik morja, je krasen grad „Miramare“. Zidal ga je v naj lepšem zlogu z neizmernimi stroški ranjki cesar Maksimilijan. Sedaj je lastnina presvitlega cesarja.

Po kratkem nabrežinskem počitku zaderdrajo vozovi proti Gorici. Ravno da smo malo od postaje, že nam se odpira krasen pogled. Pred seboj imamo sinje morjé, mirno in gladko se v daljave razprostira; proti zahodu — dokler oko sega — se ti razgrinja zelena Furlanija, podobna velikemu vertu. V daljavi pa se dviguje kakor hribček proti nebu mogočno poslopje; stolp njegov nam spričuje, da je to cerkev, in sopopot-

nikov eden pokaže tje, rekoč: „Glejte, tam je oglejska cerkev.“

Nekako v sredi pota med Teržičem in Nabrežino ob morju ti v oko šine lepa vas Devin (Duino) z močnim gradom na stermi skali nad morjem; zidan je v starinskem zlogu in lastnina knezov Hohenloheskih. Žal mi je bilo, da mi ni bilo moč ogledati poslopja, katero več zanimivega hrani za zgodovino našega ljudstva. Grad je bil in je še vedno nekak mejnik med ljudstvom slovenskim in italijanskim, ter je imel marsikak napad prestajati od Benečanov. Gospodje nekdanji Devinski so bili patroni skoraj vsih duhovnij po Krasu.

Blizo grada in vasi Devinske izvira kakih dve sto korakov od morja potok, ali bolje, davno sloveča reka, ki se počasi dalje vije in v morje izliva, popuščavši za sabo močvirnih mlakuž. Zvedenci terdijo, da je to izliv vode „Reke“, ki se tu morju pridruži. In zares, lega kraja in sploh vse spričuje, da je to v resnici notranjska „Reka“. Reka izvira med Pograjami in Klano na Primorskem, teče po vsi Bistriški dolini pod Prem, se blizo Škocijana, ne daleč od Vrem, v silno škocijansko jamo valj, ter še le tukaj prav blizo morja iz zemlje prileze, da se kot lena mlakuža v jadransko morje izliva. Starodavnim Rimljanom so bili ti vrelci znani z imenom: „Septem ora Timavi.“ To močvirje je gotovo nastalo pozneje, ker je voda pri iztoku zemljo popuščala. Morebiti je „Timaus“ nekaj bil veči in bolj dereč. Nisem mogel sedem žrel vode naštet; ne mara je o povodnjih kak izvirek več, ki pa o suši zgine?

Premišljeva je ték čudnega potoka se približamo Teržiču, laškemu Monfalkonu. Stopivše iz voza nas obsuje truma laških voznjačev (fijakarjev), ki nam hvalijo in nadležno ponujajo svoje vozove. Vsedemo se v majhno kočijico ter se pripeljemo v nekoliko minutah v mesto Teržič.

(Dalje nasl.)

Misijonske sporočila r. P. Valjavca.

XXX.

Voda sv. Ignacija.

Dokler nisem bil v družbi Jezusovi, mi je bila popolnoma neznana reč voda sv. Ignacija. Ne pri sv. Andreji v lavantinski dolini, ne v Inomostu, nikjer do slavonske Božege nisem bil pazen na dobrotne učinke te blagoslovljene vode. Še le v daljnem jugu sem imel priliko z lastnimi očmi prepričati se, koliko pomaga ljudém zaupanje v Boga in do njegovih svetnikov, raba prečudne vode sv. Ignacija.

Leta 1865 me je pripeljala previdnost Božja med tolikanj zaželene južne brate svoje, v daljno Požego. Kmalo po svojem dohodu v to sloveče mesto se mi je ponudila prilika s to vodo priskočiti v pomoč bolniku, kterega so pripeljali dve uri daleč v našo cevkev.

Bil je to mlad mož, malo čez 20 lét star, ki sta mi ga pripeljala v cerkev njegova lastni oče in mati. Mož je ves bled, merliču podoben in ves prestrašen. Menil je, da ima hudiča v gerlu in da ga je žena njegova uklela. Ko je pred menoj v zakristiji, in ž njim njegova mati in oče, me prosi revež, da bi mu hudiča izgnal, ki ga davi že več časa v gerlu. — Je že prav, ga bom že. Le k spovedi se, dragi moj, berž pripravi; vi oče in mati pa med tim molita za njega, da si dobro spraa vest, ko grem jaz po knjigo v hišo. Tečem po obrednik rimski, da bi dobil molitev nad bolnimi in ga nič nočem poslušati ki se izgovarja, da ne more sv. Obhajila sprejeti, ker ne more že več časa ničesar več po gerlu naprej spraviti. Le pripravite ga, še enkrat

rečem očetu in materi; ko nazaj pridem s knjigo, iz ktere bom nad njim molil, ga bom prec spovedal.

Ko pridem z rimskim obrednikom v zakristijo, se usedem koj v spovednico. Ko vidi, da sedim, gleda na očeta in mater. Tudi njima rečem v cerkev ter sina med spovedovanjem v njuno molitev priporočim.

Spovedal sem ga. Rečem mu: nu, zdaj je pa šel hudič proč. Ne ne, gospod, še ga čutim v gerlu: evo ga, kako beketá. Pri teh besedah malco zagergrá v gerlu, ko se mož napeti hoče. Ali ste ga čuli, me praša. Dajte ga ven! Pri teh besedah mu zaukažem: naj ima zaupanje v Božjo pomoč in v to, kar mu bom dal. Priporočite se vsi trije sv. Ignaciju, pokleknite koj tukaj, in molite 9 očenašev in češenamarij na čast temu velikemu prijatlu Božjemu, in terdno vero obudite v Božjo pomoč in sv. Ignacija, pa bo bolje prec. Pokleknejo, molijo, potem tudi jaz iz rimskega obrednika „orationem pro infirmis“ (molitev za bolnike) zmolim nad njim. Zdaj séžem po vodo sv. Ignacija v verč zraven sebe in mu ukažem spiti malo vode. Zastonj, gospod, zastonj, vode pa ne morem. Tri dni sem brez jedi in pijače, nisem kos spraviti nobene reči več po gerlu doli. Rea, rea, pristavljata oče mu in mati, sin ne more ničesa povžiti več. — Imaš li zdajle zaupanje v Božjo moč vsegamogočno, v pomoč sv. Ignacija? Imam. Tako spij v Božjem imenu nekoliko te vode zdaj! Ne morem! Poskusi! Odpre usta — in lej čuda, požerl je, voda mu je stekla po gerlu. — Vidiš, zdaj je pa šel hudič iz gerla, sv. Ignacija voda ga je pregnala. Začuden, od veselja spremenjen zavpije glasno: jaka je ta voda, dobra je ta voda, še jo bom pil!

Od lakote je umreti mislil revež — a voda sv. Ignacija ga je rešila strahú in berze, že pričakovane smerti.

Leta 1869 o sv. Martinu smo imeli poslanje v Hrenovicah na Notranjskem. Tudi v tem misijonu smo blagoslovili vodo sv. Ignacija. Ljudje so jo, ker je duhovnija velika, hitro pozajeli. Neka žena, ki je imela bolnega moža, samo majhno vode dobí. Pride domu s tim zakladom, in moža pripravi, da rabi to vodo. Mož po nasvetu ženinem stori — in roka, ki je poprej čisto nič več rabiti ni mogel, je zdaj toliko dobra, da jo vsaj za nar potrebniše reči rabiti zamore.

Ta slovez, da smo moža ozdravili, je šel daleč naprej, 4 mesce pozneje je prišla iz ipavskega Verhpolja na pol zmešana žena k meni in je hotla, da bi jo ravno tako ozdravil kakor moža z mervo roko v Hrenovicah. Dal sem ji tudi vode sv. Ignacija in jo k zaupanju v Božjo pomoč in priprošajo sv. Očeta našega spodbujal, ter upam, da ji je kolikor toliko pomagano bilo.

Letos, ko sem bil bolan v Repnjah, ravno mesca marca je bilo, mi pride mlad mož čudno svojo nadlogo tožit. Pravi mi, ne vém si več pomagati, nesreča za nesrečo je pri moji goveji živini. Kar tresti se mi začne vol v hlevu — in v 24 urah je po njem. To gre naprej leto za letom kar sem gospodar. Menivši, da je morda lesen hlev tem nezgodam kriv, ga poderem in novo zidano stajo narediti dam. Pa ravno tako. Nesreča kar neče od moje hiše. Prosim toraj, pomagajte mi kaj vi, znabiti bo potem kaj bolje. Opravljajte devetdnevnicu k sv. Ignaciju, privzemite sv. Frančiška in posebno tudi Brezmadežno v pomoč in recite Gospodu: če je to k zveličanju mojemu in naše hiše in ni overe, Gospod, usmili se nas zavoljo tvojih svetih, ki jih kličemo v pomoč, spreobilnih zaslug. Potem pokropite stajo z vodo sv. Ignacija — in zaupanje imejte, da ne bo slabo. Gre mož domú, stori zaukazano. Čez nekaj dni pride nazaj, dar prinese in se serčno zahvaljuje za skazano pomoč in pravi: takrat, ko sem vas prišel pomoči prosit, se je

volè tresel kakor so se drugi. Rabim, kakor mi je bilo rečeno, vodo sv. Ignacija in molili smo — in glej! živinče se je nehalo tresti, volè je popolnoma zdrav.

Ne bom na drobno opisaval, kolikim je bila pomoč po vodi sv. Ignacija. Tukaj eden, tam drugi pripoveduje blage učinke njene. V kočevski Planini mi je župnikova sestra pripovedovala, da se je 20letni mladenec, za sušico bolan, po vodi sv. Ignacija ozdravil. Opustim naj vse male dobrote, dosežene po njej — in le še dveh posebnih letošnjega leta naj omenim.

21. marca letos sem spovedal neko osebo, vso zavezano in čudnega obraza, da se mi je v serce smilila uboga. Kaj ti je, jo prašam. Na eno oko več ne vidim in čudna bolezen me je opadla. Imaš kaj zaupanja do sv. Ignacija? do sv. Fr. Ksaverja? do Brezmadežne? Imam. Opravi devetnico na čast sv. Ignacija in privzemi sv. Ksaverja in Brezmadežno v pomoč in pokropi si lice sleherni dan in enkrat malo vode povzij, in če imaš terdno zaupanje v sv. Ignacija, ti bo gotovo odleglo. Obljubi in gre. Štirinajst dni ni še preteklo, menim, ko zopet pride deklica nazaj. Po spovedi se mi zahvali. Tako je bila spremenjena, da je več poznal nisem. Zdaj mi pove, kaj se ji je zgodilo: da je že na sv. Benedikta večer ji odleglo, ji bolje postajalo tako, da je 25. marca vergla obeznilnico z glave in je na oko popolnoma spregledala, ter je zdaj zdrava vsa. Prinesla je steklenico seboj in pravi: doma imam sestro, 7 lét kostilomno tako, da nikamor ne more. Prosim še zanjo vode, morda tudi ona ozdravi. Dam ji tudi za sestro vode in ji nasvetujem ravno tako storiti — ter čuda velicega! tudi nje sestra je toliko ozdravila, da zamore v našo repinjsko cerkev zdaj $\frac{3}{4}$ ure daleč hoditi. Poprej se ni mogla ganiti nikamor, le plazila se je, zdaj pa gre brez palice, in redno vsaki petek k sv. spovedi v Repnje pride ter je naša dobrotnica postala.

Druga mlada oseba mi je pravila, kako že več let nobene jedi v sebi obdržati ne more. Sram jo je bilo tako, da ni nikdar še nobenemu zdravniku tega svojega žalostnega stanú razodela. Nasvetujem ji slovečo našo sosedo homeopatinjo grofinjo, in vode sv. Ignacija. Mine Velika noč, pride Duhovo, in oseba ne enega ne drugega sredstva ni hotla rabiti. O sv. Petru spet pride k spovedi. Zdaj še le prosi brata vode sv. Ignacija. Že sem bil pozabil vanjo. Pride véliki Šmaren — na dan sv. Roka je pri spovedi — in pové mi: prec prvi večer, tedaj že na sv. Petra večer, ko je devetnico po mojih besedah začela, ni več jedi iz sebe vergla in je dozdej popolnoma zdrava. Devetnica in požirek vode sv. Ignacija sta ji želodec, ki več let nobene jedi v sebi ni terpel, ozdravila naenkrat.

V Ljubnem pa je sestra župnikova, ktera je móгла za sv. poslanja že dva dni bolj v postelji biti zavoljo strahovitega kerča v želodci, po devetnici k sv. Ignaciju začeti in požirku njegove vode, iz postelje vstala in nam stregla kakor Marta lahko in ko Marija Jezusa, nas v cerkvi poslušala vsaki dan naprej.

Ali tudi ti kolneš?

Nemšk pisavec pripoveduje: „Srečal sem nekaj moža, ki je bil, čeravno kmet, vendar omikan, vljuden in spodobnega vedenja. Gredé na železnico sva govorila to in uno: skor pri vsaki drugi besedi pa mu je bilo na jeziku: „bei Gott!“ in „Sakrament!“ (To je, privéranja in rotenja, kakor so tudi pri nas le prehudo v navadi, n. pr.: „Bog vé“, ali hervaško „Bog-me“, „pri moji duši“, „zakrament“ itd. Nemci imajo nekteri pri vsaki besedi na jeziku: „Herr Gott“, „Herr Gott und Heiland“, „Jesus“ in še več enacega; „Teufel“ jim je

že vsakdanje.) Opomnil sem ga torej na nemarno izrekanje svetost in sem mu rekel, da se s tem na dan neštevilnokrat pregreši! Začuden me je mož poslušal in se ni mogel dosti zavzétí nad tem, da ima to nespodobno navado. Izgovarjal se je zaradi tega in terdil, da do zdaj še vedil ni in ga tudi nobeden ni na to opomnil, in da mi je torej zelo hvaležen, ker sem ga na to opomnil; obljubil je tudi poboljšati se. Komaj pa sva šla nekoliko naprej, kar zopet reče: to je res lepota, „bei Gott“, kako polje dobro kaže; „Sakr—“, to bo bogata žetev! Pa, ljubi mož, mu sežem v besedo, vi že spet kolnete! — „Ni mogoče“, zaverne!... Sam tedaj ni vedil, preslišal je sam sebe, tako je bil razvaju. Predenj sva prišla do železnične postaje, je mož že kar utihoval in le malo je govoril, da bi mu kletev ne ušla vmés. Sam sebi ni zaupal in začel se je bati sam pred seboj.

Pozneje sem ga srečal in vprašal: Kako je že kaj s kletvinjo? Hvala Bogú, je odgovoril, rešil sem se je; toda veliko truda me je stalo; v navadnem govorjenji sem se kmalo odvadil, ali v jezi, tu je bila vojska! — Neizrečeno je res težko tako zastarano grešno navado opustiti.

Tukaj, Kranjec, pa tudi sicer Slovenec, imam s teboj resno besedo govoriti!... Zakaj ti tolikrat „hudičuješ“, „izdajaš“, „se privérjaš“, „pridušuješ“, — ali pa véasi še celo naj nesramniši laške, hervaške, madžarske kletvinje posnemaš? Ali si zató kaj boljši, kaj? Ne boljši, ampak neštevilnokrat slabši in nesrečniši si, tolikokrat slabši in globokejši v grehu, kolikorkrat kaj tacega izrečeš! Zakaj, recimo, da ti si začél v mladosti kleti, Božje ime skruniti itd. — in tako počenjaš že kakih 15 lét: Kaj si sebi s tem nakopal v teh 15 letih samo s kletvinjo?... Postavimo, da si na dan samo po enkrat kaj tacega zinil, imaš na vesti veliko čez 5000 kletvinj in skrumb Božjega imena. Če si to storil po kakih 10krat na dan, si se pregrešil blizo 55.000krat v tem času! Če pa si to storil celo po kakih 20krat na dan, tvojo vest stiska grozovita teža: veliko čez 100.000 (sto tisoč) samo teh grehov! Kdaj se boš za to spokoril? Kako boš odgovoril pred pravičnim Bogom?

Pa še nekaj družega. Postavimo, da si s kletvinjo pohujšal vsaki mesec le enega človeka, si v 15 letih pohujšal jih 180 in toliko duš imaš toraj na svoji vesti! — In koliko se zviša tvoj greh, ako kolneš, pohujšuješ svoje lastne otroke, svojo ženo, posvečene osebe!

Stori tedaj tudi ti z unim poštenim kmetom terdni sklep, da ne boš nič več klel, se ne pridušal, ne svetih imén skrunil, — in delaj pokoro za pretečeno, da najdeš milost pred pravičnim Bogom v dan natančne sodbe.

Razgled po svetu.

Vesoljni shod za avstrijske katoličane. Na Dunaju bode od 16.—19. mal. travna 1877 veliki shod, preimeno zbirališe katoličanov, kakoränega malokdo pomni, zato naj bi se vsak vdeležil, komur koli okolišine dopusté. Oskerbeli so ta zbor po mnogih ovirah naj boljši katoličani visokih krogov svetnega stanú, med kterimi je tudi naš g. grof Jožef Barbo. Pohvalili in blagoslovili so sami sveti Oče Pij IX to početje v posebnem pismu; ako toraj kak Belijalov časnik kaj zine zoper ta preslavni shod, že vsak vé, zakaj, in naj ga nikar ne poslušá, temuč če le more, naj gre sam gledat in poslušat, kaj je s tem katoliškim shodom.

Kaj pa bodo imeli, o čem se bodo posvetovali, govorili, sklepali ali „resolucije“ delali? Zgolj času primérne, naj tehtniši reči se bodo obravnavale. Kdor je

bil že na enakem shodu, mu je dobro znano, kako slovesne so take zbirališa in kako mogočen vpliv imajo do prebivalstva.

Govorilo se bo: 1. O katoliškem časništvu, kakošno je in kakošno bi moralo biti na Avstrijskem, in o pomočkih, da se doželeni vspéh doseže. 2. O družih spisih in buhvah, o družbah za tiskarije itd. 3. O šolah in odreji mladine, kaj naj bi katoličani vsih kraljestev in dežel storili v oziru na ljudske, srednje, visoke šole; kako naj bi se mladina obvarovala, da se ne povrača v nekeršanstvo. 4. O umetnosti, v kakošni razméri je le tá do keršanstva, o cerkveni glasbi, o družbah za umetnije, o malih in duhovskih semeniših, o potrebi središnjega časnika za keršansko umetnijo. 5. O družbinskih zadevah: skrunjenje nedelj in praznikov, poverjanje zakona, delavske družine, denarne zadeve in nove postave za to reč, oderuhovstvo, menjništvo (banke) itd. 6. O katoliškem življenju: cerkveni pomočki usmiljenja in dobrotnosti; zveza vernikov s škofi; bramba, podpora sv. rimskega Stola; bratovšina sv. Mihela; podpora katoličanov med nevérniki, družba sv. Bonifacija, zunanji misijoni, zlasti na Turčkem; katoliško usmiljenje: skerb za bolne, ubožne, družba sv. Vincencija in njen razšir po Avstriji. 7. Katoliško-politiške družbe za dežele in kraje, njih djanje, zlasti z ozirom na volitve, na pravne reči, na časniške in šolske zadeve.

To so res reči, ki segajo v oserčeje vsega življenja in vredno je, da vsak le nekoliko olikan deržavljan vé njih pravo razméro, njih resnični pomen in cilj. Kdor želi, da se bo njegovo znanje in spoznanje v teh ozirih močno razširilo, naj se potruži, da gre na omenjeni véliki katoliški shod. Slišal bo naj slavniji govornike vsih stanov — od naj višega do naj nižega — in pojasnovanje naj imenitniših katoliških zadév v omenjenih rečéh, in nikoli mu ne bo žal, da te prilike ni zamudil.

Novolaška požrečnost zopet iz neke druge strani preži. Kadar hoče vlada pojediti kak nov plén, piše „Unità“, začno bobnati njeni časniki o tako imenovanem obénem mnenju. Že je pričel vladni „Diritto“ nositi dolge členke o vatikanskih muzejih in tarnati o nezgodah, ki jih pa ni, iznajdovati pretveze in spotikljeje, da bi zbornici dal pričico jih posesti in dovérsiti kak nov napad. Hočejo ne mara pogoltniti dela umetnosti, da bi jih na dražbi prodajali, kakor se je zgodilo z „galerijo hranišnično“? Veliki možje, ki nas vladajo, so zmožni za vse, tudi, da zadegajo naj dražji zbirko starodavnih zakladov, kar jih je na svetu, v slavo nove oblike!

Drobne novice. V Doroszmi na Ogerskem je kaplan g. Štef. Bogač za 100 gl. oglobljen ali pa mora na 20 dni v ječi sedeti, ker je „brezversko“ šolo v „versko“ spremenil... Če bo tudi Véčni sodnik tako sodil! — Bogata Anglija ima polno zunanjih dolžnic, namreč raznih deržav, zlasti malih ameriškanskih republik. Na čelu pa je Turčija, ktera je Angliji dolžna 197 milijonov šterlingov in 11 milijonov neplačanib obresti. Bahajo se zato Angleži, da so dobrotniki zunanjih dežel; neki „porednež“ v „Vaterlandu“ pa jim oponaša, da le zunanje dežele so bogatim Angleškim dobrotnice. Kako to? Véliki bogataši imajo namreč „nobel-šego“, da pri posojilu si precej za bližnjih 5—10 lét obresti nazaj plačajo, t. j. toliko manj jistine posodijo, kolikor znesejo obresti za 5—10 lét! Tako se zgodi to-le: Ako zadevna dežela ali deželca tudi le 10—15 lét obresti redno izplačuje, je povernjen večí del že celi kapital in še več. — V Berlinu bodo 22. t. m. obhajali 80. obletnico cesarjevega rojstva. Naj bi mu Bog serce omečil, da bi nehal Cerkev preganjati in katoličane mučiti. — Novi ameriškanski predsednik je obljubil vse storiti, da jenja nasprotje med belimi in črnimi. — Turki so 8. t.

m. zapustili Aleksinac. — S Černogorci se Turki še pogajajo, pa bo težko kaj, ker Černogorci hočejo imeti zraven družega Nikšič, razširjenje svoje dežele proti Albaniji, znamenit obmorski zavetnik itd. — Novo geráko ministerstvo bode prijazno vojnim pripravam. — Francoski senat si je izvolil za neodmakljivega starašina g. Dupuy-a Lome-a, bonapartovca, s 142 glasovi, zoper 140, ki jih je dobil republikanec André.

Cvet in sad zveste molitve.

Zahvale.

Št. 1. Tri tedne sem bila čisto gluha na eno stran, pa po opravljeni 9dnevnici sem zdravje zadobila, da zdaj čisto slišim. Čast in hvala bodi naši ljubi Gospej presv. Jezusovega Serca.

Iz Ljubljane, 8. sušca 1877.

Franciška.

Št. 2. Obljubila sem po „Zg. Danici“ razglasiti, ako me Naša ljuba Gospá presv. Serca usliši v mojih velikih britkostih. Bolehala sem namreč že kaki 2 leti; vsa zdravniška pomoč me ni nič zboljšala, temuč bila sem zmeraj slaběji in s tem sem tudi ob sužbo prišla, ker si nisem upala več opravljati. Sem pa uboga sirota brez staršev, in nikogar nimam, da bi mi kaj pomagal. Ali s terdnim zaupanjem se obrnem k Naši ljubi Gospej presv. Serca, ker mi je pomagala že v tolikih bridkostih, dušnih in telesnih, prosim jo tudi zdaj, ako je moji duši v zveličanje, za pomoč. Obljubim opravljati devetdnevnico, in skoz celo leto vsak dan litanije Naše ljube Gospé. In lejte! ko poprej zdravniška moč ni nič izdala, sem na priprošnjo Marijno postajala dan za dnevom toliko boljši, da sem zamogla neko prav mojemu zdravju primerjeno službo nastopiti, ktero sem dobila tudi na priprošnjo naše ljube Gospé. Zato iz celega serca naznanujem zahvalo usmiljenemu Bogu in Naši ljubi Gospej presv. Serca za toliko podeljenih dobrót meni ubogi nevredni grešnici.

M. H.

Zahvala in prošnja.

Iz Notranjskega. Zakonsk par v telesnih in še v večjih dušnih zadevah se goreče priporoča mogočni priprošnji Naše ljube Gospé, ki bodi vedno češena, ker je v enakih zadevah pred malo tedni svojim častivcem skorej očitno prišla na pomoč.

V. K's.

Prošnje.

Št. 1. Neko osebo prav živo priporočujem bratom in sestram naše ljube Gospé v molitev; zelo slabega obnašanja je, pa je posebno veliko ležeče, da se pobjša. Ako bomo uslišani, se bo naznanilo.

Št. 2. Neki oče priporoča svojega bolnega sina v bratovšino Naše ljube Gospé, da bi mu pri svojem Sinu ljubega zdravja in pravega spoznanja sprosil, in ako to milost zadobi, obljubi po „Danici“ razglasiti.

Z visocih hribov, 5. svečana 1877.

Št. 3. Bolna ženska se priporočuje s preserčnim zaupanjem do Marije, naše ljube Gospé presv. Serca, v splošno molitev udom te pr-častite bratovšine z obljubo, ako je Bogu v čast in dušna v zveličanje, da bi ji milostljivi Bog še dodelil ljubo zdravje, in ako se doseže zoželena milost, bode to v večí čast Božjo, in zahvalo Mariji, naši ljubi Gospej presv. Jezusovega Serca, očitno po „Zg. Danici“ razglašeno.

Na Ovsišah, 7. sušca 1877.

Janez Habe.

Družbine zadeve.

Za praznik sv. Jožefa, varha sv. Cerkev. Marija, nevesta sv. Jožefa, je rekla sv. Brigiti tako-le: „Jožef,

s katerim sem bila zaročena, se je čudil, ko je zapazil, da me je bila moč Najvišjega obsenčila, in cenil se je nevrednega pri meni stanovati, jelo ga je skerbeti in ni vedil, kaj bi storil. Angelj mu je rekel v spanji: Ne hodi od izročene ti Device; zakaj, kar si slišal od nje, je res. Spočela je od Duha Božjega in bo rodila sinu, Zveličarja svetá. Služi ji tedaj zvesto ter bodi varh in priča njene čistosti. Potem mi je služil Jožef od tistega dne kakor svoji zapovedovavki, in tudi jaz sem se rada poniževala k njegovim naj priprostejšim delom... Jožef mi je služil tako, da nikoli ni bilo slišati iz njegovih ust lahkomisljene, neprijazne ali jezne besede. Bil je zelo poterpežljiv v prenašanji revšine, skerbem pri delu, krotak proti zaničevavcem, pokoren v moji službi, vnet zagovornik mojega devišstva zoper tiste, ki so ga (devišstvo) hotli ogovarjati; silno zvesta priča čudežev Božjih. On je bil tudi svetu in mesu tako odmerl, da ni nič pozelel, kakor nebeške reči. Veroval je tako terdno na obljube Božje, da je večkrat rekel: Oh, da bi živel in vidil spolnjeno voljo Božjo. Prav redko je hodil v družbo in zbor ljudi, ker je vse njegovo poželjenje merilo na to, pokornemu biti volji Božji. Zato je zdaj tolika njegova častitljivost." (6. 59.)

Listek za razpoterosti.

† **Ivan Tušek**, c. kr. gimnazijski profesor v Ljubljani, doma iz Martinverba na Gorenjskem, še le med 40. in 41. letom, je 10. t. m. umerl po daljši bolezni, previden s ss. zakramenti, in bil je po slovesnem in prelepem sprevodu pokopan 12. t. m. Bog mu daj večni mir.

† **Antonija Marišek**, rojena Heidrih, iz znane občno spoštovane družine, je po dolgi bolezni, previdena s ss. zakramenti, 9. t. m. v 50. l. svojih dni umerla in je 11. imela prav lep in slovesen pogreb. Družina jo priporočuje v molitev in blagi spomin.

20 izvornih cerkvenih pesem je izdal gospod Ant. Foerster, vodja glasba v stolnici. Obseg: 2 Pred Bogom; 1 adventna; razglaš. Gosp.; terpljenje Jezusovo; velikonočna; sv. Rešnje Telo; večni Bog; 2 pri sv. Obhaj.; 4 Marijine; 1 sv. Miklavž; sv. Janez Ev.; sv. Jožef; sv. Alojzij; Tantum ergo; Novi mašnik. Napevi so lahko in tako melodično postavljeni, da se ne more več zahtevati v oziru na duha cerkvenega, ki mora v vsaki pesmi na prvem mestu odločiti skladbino vrednost ali nevrednost. Te nove pesmi se dobivajo pri g. Giontini-ju ali pa pri g. skladatelji v Ljubljani po 70 kr.

Odpustki za papeževo 50letnico. Pij IX so za dan 50. obletnice (3. rožnika), kar so bili škof izvoljeni, podelili popolnoma odpustek vsem vernikom, kateri ss. zakramente prejmejo in v njih namen molijo.

V Moravčah je umerl č. gosp. Fr. Vrančič, duh. pom., ondi doma v pokoju. R. I. P.

Pobotnica. Od slav. vredništva „Zg. Danice“ v Ljubljani je po prečast. gosp. dr. Jan. Kulavicu kanceliji Severinskega društva za katoliški misijon v srednji Afriki izročeni 140 gl. (med temi 15 gl. za zamurske otroke).

Na Dunaju, 5. sušca 1877.

Marschal, družbeni tajnik.

Opomba. Odkar je umerl blagi baron Spens, kteremu smo te darove pošiljali neposredoma (in imamo tudi od vsih poterdila), jih po vlnudnosti preč. g. vodja

dr. J. Kulavica oddajemo z drugimi darovi vred v pisarnico Severinske družbe.

Več družih darov smo 10. t. m. oddali v knezoškofijsko pisarnico, ki vsako leto konec sušca nabirke na Dunaj odpravlja. Oddali smo, kar je došlo te mesce „Danici“: za misijone v Ameriki, za Sibirijo, Kino, brat. sv. Mihaela, sv. Leopolda, sv. Bonifacija, čistega Spočetja, za misijon v Laponiji, za naše misijonarje v Ameriki, za cerkev Jezusovo na Štajarskem. Vr.

Poslednje novice. Sv. Oče Pij IX so v zboru 12. t. m. (v katerem so izvolili več kardinalov, nadškofov in škofov) govorili o novo-laškem samosilstvu, ki se je zgodilo leta 1870. Našteli so vse sv. Cerkvi nazprotne laške postave; tožili so, da ne morejo nič storiti zoper grozovito spačenost in zoper počenjanje brezbožnih krivovercev, ker so jim vzeli pomočke za vladanje svete Cerkve, pustili le svobodo po sedanjih postavah. Toraj protestirajo zoper terditev, da so svobodni, in kakor o družih prilikah, tako tudi zdaj ponavljajo, da sprava s temi, ki so jih oplenili, je nemogoča. — V zadevah turških želi Rusija, naj Turčija to zverši, kar je deržavniški shod v Carigradu zahteval; za to pa naj se mu pusti k večemu 2 mesca časa, ne pa leto in dan, kakor je hotla Anglija. Ako Turk tega ne spolni, naj bi ena ali več vlad z vojsko k temu prisililo Turke. — Neki dobrotnik je ministerstvu za notranje zadeve izročil 10.000 gl. Od tega denara je minister oddal 5000 gl. za spodnje Avstrijsko, 4000 za Češko, 1000 gl. deželnemu namestniku za Kranjsko, z nalogo, da naj se ti zneski precej razdelé vsled darovalcevega namena.

Iskrice Ignacijanske

za tretji mesec.

4. *Če zveš, da te slabi ali nevedni ljudje sramoté, prosi Boga, naj bi zavaroval, da se ne govori ob enem resnično čez tebe, kadar se slabo govori čez tebe.* (S. Ignat. apud Bartol.)

Sreča je čisto in edino v našem znotranjem, in to je zveličanje. Mi bi bili namreč dokaj revne stvari, če bi bila naša dobrota na tujo sodbo navezana. Ti si le to in v tej meri, kar si in kakoršen si v svojem znotranjem in pred obličjem Božjim.

Če je še tako polno preslavljanj tvoje imé, ki te stavi med svetnike, tvoje malopridnosti ti ne bo odvzelo, če si res zanikaren. Tako zamoreš nasprotno, če te tvoja vest ne toži, čez tebe izrečeno sramotenje in grajanje varno prezirati, nič ti ne bo vzelo tvoje dobrote.

Samo to je razloček, če kriv ali pa nedolžen terpiš zaničevanje; nobena zopernost nam ne bo škodovala, če ne gospoduje v nas nobena krivica. Nedolžnost se nima tukaj nič bati.

Dobra vest zamore bolj varno prenašati laži obrekovanja, kakor voda vanjo verženo skalo; ta (voda) bo zapljuskala, una bo ostala čisto mirna. Osrāmôti govorico, delaj drugač, kakor se govorica raznaša.

Dobrotni darovi.

Za sv. Očeta: G. J. M-k. 2 tol. za 66 kr. st. den. v sr.

Za sv. deželo: Iz Doba po č. g. tajm. 16 gl.

Pogovori z gg. dopisovalci.

G. M. v Ž.: Peractum est. Salve et vale!